

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

**HOTĂRÂRE
În numele legii**

cu privire la acțiunea depusă de

Olesea Țurcan împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea în parte a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 298/16 din 11 iulie 2023 cu privire la contestațiile împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 12/6 din 28 mai 2021, emise în privința judecătorului Olesea Țurcan de la judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Legalitatea aplicării sancțiunii disciplinare a Consiliului Superior al Magistraturii, sub aspectul admisibilității sesizărilor formulate de terți. Competența instanței de a dispune administrarea specială a asigurătorilor. Obligația de publicare a încheierii pe portalul instanțelor. Aplicarea în timp a normelor privind răspunderea disciplinară a judecătorilor, în raport cu principiul independenței justiției.

*(Dosarul nr. 3d-30/23
NR. PIGD 2-23139971-01-3d-29092023)*

24 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință de judecată publică cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Țurcan împotriva Consiliului Superior al Magistraturii,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

Cu participarea grefierilor, Mihail Calistrov, Veronica Gîscă

constată următoarele:

ÎN FAPT

A. Poziția reclamantei

1. La 29 septembrie 2023, Olesea Țurcan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând anularea parțială a Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 298/16 din 11 iulie 2023, în partea în care:

- au fost admise contestațiile formulate de inspectorul-judecător Diana Ioniță din 26 iulie 2021 și de Comisia Națională a Pieței Financiare din 27 iulie 2021;
- a fost anulată Hotărârea Colegiului disciplinar nr. 12/6 din 28 mai 2021, în partea încetării procedurii disciplinare cu privire la abaterile prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) și j) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor;
- a fost adoptată o nouă hotărâre prin care s-a constatat existența abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) și j) din aceeași lege în privința reclamantei.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că la 6 noiembrie 2020 a fost pronunțată încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a dispus suspendarea executării unor acte administrative emise de Comisia Națională a Pieței Financiare, precum și instituirea administrării speciale provizorii la SA „Moldasig”, cu desemnarea unor administratori provizorii, iar ulterior, în legătură cu această încheiere, au fost formulate sesizări disciplinare, inclusiv de către deputatul Dumitru Alaiba și Comisia Națională a Pieței Financiare, prin care s-a invocat faptul că prin pronunțarea acestei măsuri judecătorul ar fi depășit limitele competenței sale și ar fi încălcat legislația aplicabilă, aspecte care au stat la baza pornirii procedurii disciplinare și a emiterii Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 298/16 din 11 iulie 2023.

3. Reclamanta susține că Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 298/16 din 11 iulie 2023, prin care s-a constatat existența abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) și j) din Legea nr. 178/2014 în privința sa, este nelegală și neîntemeiată, întrucât aceasta ar fi fost pronunțată fără respectarea condițiilor legale și în temeiul unor sesizări care nu întrunesc cerințele prevăzute de lege pentru a sta la baza declanșării și soluționării unei proceduri disciplinare.

4. Reclamanta consideră că deputatul Dumitru Alaiba nu are calitate procesuală activă pentru a formula sesizare disciplinară împotriva sa, întrucât acesta nu a fost participant la procesul soluționat de reclamantă, nu justifică un interes legitim și nu poate pretinde că i-au fost vătămăte drepturi sau interese personale, susținând că sesizarea acestuia reprezintă o ingerință a puterii legislative în activitatea de desfășurare a justiției, contrară principiului independenței justiției consacrat de art. 114 și art. 116 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

5. De asemenea, reclamanta indică faptul că sesizarea deputatului Dumitru Alaiba a fost transmisă prin poșta electronică, sub forma unui document neștampilat sau prin semnătură electronică calificată, contrar cerințelor de formă prevăzute de art. 20 din Legea nr. 178/2014, de Codul administrativ și de regulamentele interne ale Consiliului Superior al Magistraturii și că, în aceste condiții, inspectorului-judecător îi revenea obligația legală de a restitui sesizarea autorului, cu indicarea neajunsurilor și a termenului pentru remedierea acestora, conform art. 22 din Legea nr. 178/2014, iar neîndeplinirea acestei obligații viciază întregul demers disciplinar.

6. Aceasta mai menționează că, potrivit art. 19 alin. (1) din Legea nr. 178/2014, un deputat nu are atribuții legale de a exercita control direct asupra hotărârilor judecătorești și nu poate formula sesizări disciplinare doar în virtutea calității sale, iar admiterea unei astfel de sesizări ar permite intervenții ale puterii legislative în activitatea judiciară, ceea ce contravine principiului separației puterilor în stat, consacrat de art. 6 din Constituție.

7. Reclamanta mai susține că măsurile dispuse prin încheierea din 6 noiembrie 2020, prin care s-a suspendat executarea actelor administrative contestate și s-a instituit administrarea specială provizorie asupra SA „Moldasig”, cu desemnarea unor administratori provizorii, nu reprezintă o depășire a competenței instanței, întrucât art. 214 alin. (5) și (6) din Codul administrativ permite instanței să dispună măsuri speciale în cadrul suspendării executării actului administrativ, atunci când acestea sunt necesare pentru prevenirea producerii unor prejudicii greu reparabile, astfel încât instituirea administrării speciale provizorii nu constituie o încălcare a atribuțiilor instanței, ci o măsură necesară pentru protecția patrimoniului societății și pentru stabilitatea pieței financiare nebankare.

8. Reclamanta mai arată că nu poate fi reținută existența abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 178/2014, deoarece nu există obligația legală de publicare pe portalul instanțelor de judecată a încheierii pronunțate la 6 noiembrie 2020, aceasta nefiind o hotărâre prin care se soluționează fondul cauzei, iar potrivit pct. 19 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești, încheierile judecătorești nu se publică pe portal, cu excepția celor care soluționează fondul unei probleme, astfel încât nu poate fi imputată reclamantei vreo neîndeplinire a obligațiilor de serviciu sub acest aspect.

9. De asemenea, indică faptul că art. 4 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 178/2014 a fost abrogat ulterior prin Legea nr. 5 din 2 februarie 2023, iar aplicarea acestei prevederi pentru constatarea unei abateri disciplinare în prezentul caz ar echivala cu aplicarea retroactivă a legii, contrar principiului legalității și principiului aplicării legii în timp, motiv pentru care reclamanta susține că nu poate fi atrasă la răspundere disciplinară în temeiul unei norme legale care nu mai este în vigoare la data soluționării cauzei.

10. Totodată, reclamanta subliniază că declanșarea și promovarea procedurii disciplinare împotriva sa, inclusiv în temeiul sesizărilor formulate de persoane străine procesului judiciar, constituie o ingerință directă și inadmisibilă a puterii legislative în activitatea judiciară și o încălcare a principiului independenței justiției, garantat de art. 6 din Constituția Republicii Moldova, susținând că independența judecătorului este o garanție fundamentală a statului de drept și că o astfel de procedură disciplinară subminează autoritatea instanței și creează un precedent periculos, prin care persoane care nu au calitate procesuală în cauze ar putea exercita presiuni asupra actului de justiție.

11. În drept, reclamanta invocă dispozițiile Legii nr. 178/2014 privind răspunderea disciplinară a judecătorilor, ale Legii privind statutul judecătorului, ale Codului administrativ, ale Codului de procedură civilă, precum și prevederile constituționale referitoare la independența justiției și la separația puterilor în stat.

B. Poziția pârâtului

12. La data de 20 noiembrie 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a depus referință la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

13. Consiliul Superior al Magistraturii a menționat că sesizarea deputatului Dumitru Alaiba și cea a Comisiei Naționale a Pieței Financiare sunt conforme prevederilor legale și nu există motive care să împiedice examinarea acestora.

14. A indicat că deputatul Dumitru Alaiba a acționat în limitele atribuțiilor sale, iar sesizarea sa nu poate fi considerată inadmisibilă, întrucât are caracter de informare a autorității disciplinare și se întemeiază pe interesul public.

15. Consiliul a mai menționat că sesizarea deputatului Dumitru Alaiba a fost expediată prin poșta electronică, fiind semnată electronic, și cuprinde elementele necesare pentru a identifica autorul și faptele indicate, împreună cu documentele anexate, fiind astfel aptă să declanșeze procedura disciplinară.

16. Pe fond, a arătat că, prin încheierea din 6 noiembrie 2020, Olesea Țurcan a dispus instituirea administrării speciale provizorii la SA „Moldasig”, ceea ce constituie o depășire a competenței instanței de contencios administrativ, întrucât, potrivit art. 422 din Legea nr. 407/2006, doar Comisia Națională a Pieței Financiare are atribuția de a institui administrarea specială la asiguratari.

17. A remarcat că această măsură dispusă de instanță încalcă limitele atribuțiilor legale ale instanței și reprezintă o ingerință în activitatea autorităților administrative, constituind abatere disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 178/2014.

18. La fel, Consiliului Superior al Magistraturii a indicat că încheierea din 6 noiembrie 2020 nu a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată, ceea ce constituie o neîndeplinire a obligațiilor de serviciu și afectează principiul transparenței actului de justiție.

19. A susținut că, deși Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești stabilește excepții de la publicarea încheierilor, aceste excepții nu se aplică în cazurile în care încheierea produce efecte asupra terților sau interesează ordinea publică, așa cum este în cauza SA „Moldasig”.

20. Astfel, a concluzionat că fapta reclamantei constituie abatere disciplinară prevăzută și de art. 4 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 178/2014, în vigoare la data pronunțării încheierii din 6 noiembrie 2020.

21. De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii a menționat că, în condiția în care faptele nu ar întruni elementele abaterilor prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) sau j), ele pot fi calificate ca fapte ce aduc atingere onoarei, probității profesionale sau prestigiului justiției, în sensul art. 4 alin. (1) lit. p) din aceeași lege.

22. Totodată, Consiliul a reținut că atragerea la răspundere disciplinară a Olesei Țurcan trebuie să fie analizată conform prevederilor legale în vigoare la data săvârșirii faptelor, respectiv art. 4 alin. (1) lit. j), iar abrogarea ulterioară a acestei dispoziții nu produce efecte retroactive asupra constatării abaterii disciplinare.

C. Poziția părților în ședință publică

23. Completul de judecată reține că prezenta cauză a fost examinată în ședință publică, în cadrul mai multor ședințe de judecată, desfășurate la 28 noiembrie 2024, 6 februarie 2025 și 24 februarie 2025, când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii.

24. Reclamanta Olesea Țurcan, deși a fost legal citată, nu s-a prezentat la niciuna dintre aceste ședințe, nici personal, nici prin intermediul unui reprezentant, formulând de fiecare dată cereri de amânare. În aceste condiții, Completul de judecată a atenționat reclamanta asupra comportamentului său procesual, reținând că aceasta abuzează de drepturile procedurale și tergiversează în mod vădit examinarea cauzei. Prin urmare, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa reclamantei.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

25. La examinarea prezentei acțiuni, Completul de judecată a avut în vedere atât normele procedurale incidente în soluționarea cauzei în primă instanță, cât și dispozițiile de drept material relevante pentru legalitatea hotărârii contestate. Normele de drept material sunt redate în forma în vigoare la data emiterii încheierii din 6 noiembrie 2020 și pe parcursul examinării procedurii disciplinare, respectiv până la pronunțarea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 298/16 din 11 iulie 2023.

26. Art. 17 din Codul administrativ:

„Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.”

27. Art. 20 din Codul administrativ:

„Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.”

28. Art. 189 alin.(1) din Codul administrativ:

„Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.”

29. Art. 191 alin. (5) lit. a) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează: a) în primă instanță, prin hotărâri irevocabile, acțiunile în contencios administrativ privind contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii și ale Consiliului Superior al Procurorilor;”

30. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

31. Art. 194 alin.(1) din Codul administrativ:

„În procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.”

32. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

33. Art. 206 alin.(1) din Codul administrativ:

„O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).”

34. Art. 207 alin.(1) din Codul administrativ:

„Instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.”

35. Art. 209 alin. (1), (2) din Codul administrativ:

„Acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.”

36. Art. 219 alin. (1) (3) din Codul administrativ:

„Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.”

37. Art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ:

„Examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).”

38. Art. 225 alin.(1) și (2) din Codul administrativ:

„Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.”

39. Art. 4 alin. (1) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (în redacția în vigoare până la 18.04.2023, relevantă la momentul emiterii încheierii din 6 noiembrie 2020 și al examinării procedurii disciplinare):

„Constituie abatere disciplinară: f) nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații confidențiale de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, în condițiile legii; i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției; j) neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a unei obligații de serviciu, fără o justificare rezonabilă, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane; p) alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

40. Art. 19 alin. (1) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor:

„Sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecători poate fi înaintată de: a) persoana ale cărei drepturi au fost încălcate ca urmare a faptei comise de judecător sau o altă persoană care poate invoca un interes legitim; b) membrii Consiliului Superior al Magistraturii;”

41. Art. 20 alin. (1) din Legea nr. 178/2014:

„Sesizarea disciplinară se formulează în scris, se semnează de autorul ei și se înaintază Consiliului Superior al Magistraturii.”

42. Art. 21 alin. (1) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor:

„Sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare se depune la secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii. Sesizarea se înregistrează și se transmite inspectorului-judecător principal în cel mult 3 zile lucrătoare de la recepționare.”

43. Art. 22 alin. (1) din Legea nr. 178/2014:

„Dacă sesizarea nu corespunde condițiilor de formă și conținut stabilite de art.20, inspectorul-judecător, în termen de 3 zile lucrătoare din ziua în care i-a fost repartizată sesizarea pentru verificarea prealabilă, o restituie autorului cu indicarea neajunsurilor stabilite, printr-o decizie nesusceptibilă de atac și explicarea dreptului de a depune o nouă sesizare. Inspectorul-judecător care a restituit sesizarea transmite o copie a scrisorii de restituire a sesizării inspectorului-judecător principal pentru informare și ținerea evidenței statistice.”

44. Art. 40 alin. (1) din Legea nr. 178/2014:

„Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, adoptate în condițiile art.39, pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție de persoanele care au depus sesizarea, de inspecția judiciară sau de judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 30 zile de la data recepționării hotărârii motivate.”

45. Art. 172 alin. (2) din Codul administrativ:

„Motivele suspendării sînt: a) existența unor suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea actului administrativ individual defavorabil; b) existența pericolului iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil.”

46. Art. 214 alin. (1) - (7) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data emiterii încheierii din 6 noiembrie 2020):

„Suspendarea executării actului administrativ individual contestat poate fi solicitată de către reclamant instanței de judecată care examinează acțiunea de contencios administrativ. Reclamantul poate solicita instanței de judecată competente suspendarea executării actului administrativ individual pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ dacă autoritatea publică investită cu soluționarea cererii prealabile a refuzat suspendarea sau nu a soluționat cererea de suspendare în termenul stabilit la art.172 alin.(3).

Instanța de judecată poate dispune suspendarea executării actului administrativ individual din motivele prevăzute la art.172 alin.(2).

Pentru probarea faptelor, participanții, în locul prezentării probelor obișnuite, pot depune o declarație pe propria răspundere.

Instanța de judecată decide cu privire la suspendarea executării actului administrativ individual printr-o încheiere susceptibilă de recurs, fără citarea participanților la proces. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează părțile pentru audiere în privința temeiniciei cererii de suspendare. Prevederile art.177 alin.(2) din [Codul de procedură civilă](#) nu se aplică.

Suspendarea executării poate fi condiționată de plata unei cauțiuni, de îndeplinirea anumitor condiții sau poate fi limitată în timp.

Dacă la momentul suspendării executării actului administrativ individual de către instanța de judecată acesta este deja executat, instanța dispune, la cerere, întoarcerea executării, în măsura în care este real posibilă.

Instanța de judecată care examinează acțiunea în contenciosul administrativ poate modifica sau anula în orice moment încheierile privind cererile prevăzute la alin.(4). Participantul la proces poate solicita modificarea sau anularea unei astfel de încheieri ca urmare a schimbării circumstanțelor sau a neinvocării acestora în procedura inițială din motive neimputabile lui.

47. Art. 422 alin. (1), (2), (3) din Legea nr. 407/2006 privind asigurările:

„În vederea efectuării unei supravegheri eficiente, inclusiv pentru realizarea unui complex de măsuri administrative, financiare, juridice, organizatorice avînd drept scop stabilirea condițiilor optime de conservare a valorii activelor, pentru eliminarea deficiențelor la administrarea asigurătorului (reasigurătorului) și a patrimoniului lui, la achitarea indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare, autoritatea de supraveghere poate institui administrarea specială prin:

a) decizie de deschidere a procedurii de remediere financiară prin administrare specială;

b) decizie motivată de instituire a administrării speciale în următoarele cazuri:

– persoanele cu funcție de răspundere sau acționarii asigurătorului (reasigurătorului) împiedică sistematic exercitarea atribuției de supraveghere prin tănuirea conturilor, activelor, registrelor, rapoartelor, documentelor și a informațiilor sau prin refuzul neîntemeiat de prezentare a acestora la solicitarea autorității de supraveghere;

– organele de conducere ale asigurătorului (reasigurătorului) nu sînt capabile să asigure desfășurarea activității acestuia în conformitate cu normele de prudență, în special în legătură cu conflictele ce dezorganizează activitatea asigurătorului (reasigurătorului), cu arestul, suspendarea din funcție a administratorilor în cadrul unei cauze penale sau cu condamnarea acestora pentru infracțiunea comisă;

– asigurătorul (reasigurătorul) nu se conformează prescripțiilor repetate emise de autoritatea de supraveghere privind înlăturarea aceluiași încălcări;

– asigurătorul (reasigurătorul) nu respectă sau nu este capabil să respecte măsurile incluse în planul de remediere financiară.

Administrarea specială se exercită de către un administrator special desemnat de autoritatea de supraveghere. În calitate de administrator special poate fi numit un angajat al autorității de supraveghere, care corespunde cerințelor pentru administratorul unui asigurător (reasigurător), sau o societate de audit ori un auditor întreprinzător individual, care dețin licență pentru activitatea de audit și/sau certificat de calificare al auditorului în domeniul asigurărilor.

Administratorul special își exercită atribuțiile în corespundere cu prevederile legale și este responsabil doar în fața autorității de supraveghere care este în drept să dea dispoziții obligatorii și recomandări în legătură cu activitatea acestuia.”

48. Punctul 19 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017:

„Încheierile judecătorești nu se publică pe portalul național al instanțelor de judecată sau, după caz, pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, cu excepția celor prin care se soluționează fondul unei probleme. Încheierile judecătorești, care se publică pe portalul național al instanțelor de judecată sau, după caz, pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, sunt supuse aceluiași regim, stabilit de prezentul Regulament pentru hotărârile judecătorești.”

ADMISIBILITATEA ACȚIUNII

49. Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, în fața instanțelor competente.

50. Conform art. 17 și art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege, căruia/căreia i se aduce atingere printr-o activitate administrativă. Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta acțiune în contencios administrativ.

51. În speță, reclamanta Olesea Țurcan solicită anularea parțială a Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 298/16 din 11 iulie 2023, în temeiul art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, care reglementează acțiunea în contestare, îndreptată împotriva actelor administrative individuale considerate nelegale.

52. În conformitate cu art. 40 alin. (1) din Legea nr. 178/2014, hotărârile CSM pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție de către judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 30 de zile de la data recepționării hotărârii motivate. Din actele dosarului administrative rezultă că acțiunea a fost depusă la 29 septembrie 2023, respectând termenul legal calculat de la data comunicării hotărârii, care a avut loc la 30 august 2023.

53. Completul de judecată mai reține că, în temeiul art. 17 și art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care invocă vătămarea unui drept printr-un act administrativ are calitate procesuală activă. Reclamanta invocă în mod direct încălcarea drepturilor sale legate de statutul profesional și reputația sa de judecător, ceea ce justifică interesul său legitim și calitatea sa procesuală.

54. De asemenea, cererea întrunește cerințele de formă și conținut prevăzute de Codul administrativ și de Codul de procedură civilă, fiind motivată în fapt și în drept și însoțită de probe relevante.

55. În consecință, Curtea constată că acțiunea este admisibilă, urmând a fi examinată în fond.

STAREA DE FAPT CONSTATATĂ DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

56. Din actele dosarului rezultă că, la 19 noiembrie 2020, la Consiliul Superior al Magistraturii a fost înregistrată sesizarea deputatului Dumitru Alaiba, iar la 23 noiembrie 2020 sesizarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, ambele vizând acțiunile pretins ilegale ale judecătorului Olesea Țurcan în cauza privind suspendarea executării unor acte administrative emise de Comisia Națională a Pieței Financiare și instituirea administrării speciale provizorii la SA „Moldasig”.

57. În temeiul art. 21 alin. (1) din Legea nr. 178/2014, sesizările au fost înregistrate și repartizate inspectorului-judecător Diana Ioniță, care, prin încheierea din 18 decembrie 2020, a dispus conexarea acestora spre examinare într-o singură procedură disciplinară.

58. Ulterior, în baza verificării efectuate, la 6 ianuarie 2021, inspectorul-judecător Diana Ioniță a emis rezoluție de pornire a procedurii disciplinare împotriva Olesei Țurcan, reținând indicii privind săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. f), i), j) și p) din Legea nr. 178/2014 în redacția în vigoare la acel moment.

59. După efectuarea cercetării disciplinare și întocmirea raportului, cauza a fost examinată de Colegiul disciplinar, care, prin Hotărârea nr. 12/6 din 28 mai 2021, a dispus încetarea procedurii disciplinare, reținând inexistența abaterilor disciplinare imputate.

60. Atât inspectorul-judecător, cât și Comisia Națională a Pieței Financiare au contestat această hotărâre la Consiliul Superior al Magistraturii, în temeiul art. 39 din Legea nr. 178/2014.

61. Prin Hotărârea nr. 298/16 din 11 iulie 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a admis parțial contestațiile, a anulat Hotărârea Colegiului disciplinar nr. 12/6 din 28 mai 2021, în partea ce privește abaterile disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) și j), și a adoptat o nouă hotărâre prin care a constatat existența acestor abateri, încetând totodată procedura disciplinară ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii disciplinare.

APRECIEREA INSTANȚEI

62. *Cu referire la fondul acțiunii*, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acțiunea în contencios administrativ depusă de Olesea Țurcan împotriva Consiliului Superior al Magistraturii este neîntemeiată și, în

temeiul art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, urmează a fi respinsă, pentru considerentele ce urmează.

63. Prin acțiunea înaintată, reclamanta contestă legalitatea sesizării formulate de deputatul Dumitru Alaiba, susținând că acesta nu are calitate procesuală activă și nu ar justifica un interes legitim. Curtea reține însă că, potrivit art. 19 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legea nr. 178/2014, sesizarea poate fi formulată și de „orice altă persoană care poate invoca un interes legitim,” inclusiv în baza informațiilor obținute în exercitarea atribuțiilor de funcție.

64. Deputatul Dumitru Alaiba, în calitate de reprezentant al puterii legislative, deține prerogativa legală, prevăzută de art. 23 alin. (1) din Legea nr. 39/1994 privind statutul deputatului, de a sesiza autoritățile competente în cazul constatării unor încălcări ale legii. Sesizarea sa vizează un interes public major legat de stabilitatea pieței financiare nebankare și de siguranța juridică a raporturilor economice.

65. Din materialele dosarului rezultă că sesizarea deputatului a fost semnată electronic și transmisă prin poșta electronică, îndeplinind cerințele prevăzute de art. 20 din Legea nr. 178/2014. Verificarea semnăturii electronice pe portalul guvernamental MSIGN confirmă că documentul a fost semnat personal de deputatul Dumitru Alaiba la data de 19 noiembrie 2020, ora 13:03:39 (f.d.4 dosar administrativ).

66. În aceste condiții, Curtea apreciază că sesizarea deputatului Dumitru Alaiba a fost legal formulată și a putut constitui temei pentru declanșarea procedurii disciplinare.

67. La fel, reclamanta invocă și caracterul pretins repetitiv și inadmisibil al sesizării Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Din materialele dosarului însă rezultă că sesizarea depusă de președintele Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Valeriu Chițan, la 23 noiembrie 2020, vizează în mod distinct faptele imputate reclamantei în cauza legată de suspendarea executării actelor administrative și instituirea administrării speciale la SA „Moldasig.”

68. Curtea reține că, potrivit art. 20 alin. (2) din Legea nr. 178/2014, sesizarea repetată este inadmisibilă doar dacă nu conține fapte noi sau probe noi. În cauză, însă, faptele invocate de Comisia Națională a Pieței Financiare referitoare la deciziile pronunțate de Olesea Țurcan în dosarul „WESNA LTD” sunt distincte și nu coincid cu alte sesizări respinse anterior în legătură cu alți judecători implicați în aceeași speță. În consecință, sesizarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nu este repetitivă și a putut constitui temei legal pentru declanșarea cercetării disciplinare.

69. Referitor la fondul cauzei, Completul de judecată constată, în acord cu constatările Consiliului Superior al Magistraturii, că prin încheierea din 6 noiembrie 2020, Olesea Țurcan nu s-a limitat la suspendarea executării actelor

administrative emise de Comisia Națională a Pieței Financiare, ci a dispus instituirea administrării speciale provizorii asupra SA „Moldasig”, cu desemnarea unor administratori provizorii și înlăturarea organelor de conducere ale societății.

70. Or, conform art. 214 din Codul administrativ, instanța de contencios administrativ poate dispune doar măsuri de suspendare a executării actului administrativ, însă nu poate substitui autoritatea administrativă în exercitarea competențelor acesteia. Instituirea administrării speciale intră, conform art. 422 alin. (1)-(3) din Legea nr. 407/2006 privind asigurările, exclusiv în competența Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

71. Prin urmare, Curtea constată că măsura dispusă de reclamantă depășește limitele competenței instanței și echivalează cu o ingerință în atribuțiile autorității administrative specializate, constituind abatere disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 178/2014.

72. În același sens, Curtea Supremă de Justiție reține că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2021, încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 6 noiembrie 2020 a fost anulată, instanța de apel stabilind în mod expres că instituirea administrării speciale provizorii la SA „Moldasig” și desemnarea unor administratori provizorii reprezintă măsuri care exced competenței instanței de contencios administrativ, fiind atribuții exclusive ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare potrivit art. 422 din Legea nr. 407/2006 privind asigurările. Această hotărâre a instanței de apel confirmă caracterul ilegal al încheierii pronunțate de reclamantă și întărește constatarea Consiliului Superior al Magistraturii privind existența abaterii disciplinare.

73. În ceea ce privește nepublicarea încheierii din 6 noiembrie 2020 pe portalul național al instanțelor de judecată, Completul reține că, invocarea de către reclamantă a abrogării art. 4 alin. (1) lit. j) ulterior faptei nu este pertinentă, întrucât legalitatea și eventualele consecințe disciplinare se apreciază în raport cu legea în vigoare la momentul comiterii faptei, conform principiului *tempus regit actum*.

74. În același timp, Hotărârea CSM nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 prevede că urmează a fi publicată orice încheiere care se referă la *fondul problemei*. Textul nu este unul clar în sensul că trebuie publicate doar încheierile prin care se finalizează examinarea unei cauze sau toate încheierile prin care se soluționează în fond o problemă importantă, spre exemplu aplicarea unor măsuri de asigurare, chiar și dacă nu e finalizată examinarea unei cauze. Iar o practică stabilă și constantă, potrivit interpretării dată de Consiliul Superior al Magistraturii în acest caz, nu există. Din contra, în majoritatea absolută a cazurilor încheierile de asigurare nu sunt publicate, iar judecătorii nu sunt atrași la răspundere disciplinară pentru acest fapt.

75. Din considerentele enunțate, Completul de judecată ajunge la concluzia că nepublicarea încheierii de asigurare a acțiunii nu-i poate fi imputată reclamantei ca o abatere disciplinară.

76. Totodată, această constatare nu poate servi ca temei pentru anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii atât timp cât a fost constatată comiterea unei abateri prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

77. În concluzie, Completul de judecată al Curții Suprem de Justiție reține că argumentele reclamantei nu sunt apte să răstoarne legalitatea și temeinicia Hotărârii nr. 298/16 din 11 iulie 2023 a Consiliului Superior al Magistraturii. Hotărârea este adoptată în condițiile legii, întemeiată pe probe și argumente juridice clare, și reflectă corect caracterul abaterii disciplinare, prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 178/2014, reținute în sarcina reclamantei.

78. Din aceste motive, în conformitate cu art.191 alin.(5) lit.a), art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Țurcan împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea în parte a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 298/16 din 11 iulie 2023 cu privire la contestațiile împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 12/6 din 28 mai 2021, emise în privința judecătorului Olesea Țurcan de la judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Hotărârea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc